

Затверджено на засіданні
Правління ЗАТ «СК «АРСЕНАЛ ДНІПР»
від «29» вересня 2008 р.

Голова Правління _____

**ПРАВИЛА
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

м. Дніпропетровськ, 2008 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Правила “Добровільного страхування залізничного транспорту” (надалі – Правила) розроблені відповідно до Закону України «Про страхування» №85/96-ВР від 07.03.96р. із змінами та доповненнями, та інших законодавчих і підзаконних актів України.

1.2. У Правилах застосовані наступні терміни:

Абандон – документ, який засвідчує відмову Страхувальника від своїх прав щодо предмету страхування на користь Страховика.

Страхування - це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів.

Страховик – юридична особа, що приймає на себе за умовами договору страхування за певну винагороду (страховий платіж) зобов'язання відшкодувати Страхувальнику або іншій особі, на користь якої здійснене страхування, збитки, які виникли в результаті настання страхових випадків, передбачених Правилами.

Страхувальники - юридичні особи або дієздатні фізичні особи, які уклали із страховиком договори страхування.

Договір страхування - це письмова угода між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено договір страхування (подати допомогу, виконати послугу тощо), а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови договору.

Вигодонабувачі – фізичні або юридичні особи, які можуть зазнати збитків в результаті настання страхових випадків та призначені Страхувальником в договорі страхування для отримання страхового відшкодування.

Страховий ризик – певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

Страховий випадок (страхова подія) - подія, передбачена договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу.

Страхове покриття – страхові ризики, щодо яких укладено договір страхування, з числа передбачених цими Правилами.

Страхове відшкодування - грошова сума, яка виплачується Страховиком за умовами договору страхування при настанні страхового випадку.

Страхова сума - грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату страхового відшкодування при настанні страхового випадку.

Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія) - плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з договором страхування.

Страховий тариф - ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

Страховий поліс - документ, який посвідчує укладання договору страхування, та є формою договору страхування.

Франшиза - частина збитків, що не відшкодовується Страховиком по кожному та всякому страховому випадку згідно з договором страхування.

Франшиза може встановлюватись як в абсолютному значенні, так і у відсотках від страхової суми та використовуватись як до загальної страхової суми, так і до страхової суми по кожному окремому предмету страхування, в залежності від умов договору страхування.

Умовна франшиза – Страховик не несе відповідальності за збитки, що не перевищують розміру франшизи, та зобов'язаний відшкодувати збитки повністю, якщо їх розмір перевищує розмір встановленої франшизи.

Безумовна франшиза – Страховик зобов'язаний відшкодувати збитки за вирахуванням встановленої франшизи.

Заява на страхування - документ, який заповнюється Страхувальником і свідчить про його намір укласти договір страхування, а також містить основну інформацію, необхідну для укладення договору страхування.

Заява на виплату страхового відшкодування - документ, який заповнюється Страхувальником і висловлює його бажання одержати страхове відшкодування.

Акт огляду засобу залізничного транспорту - документ, оформлений Страховиком або його уповноваженим представником при надходженні інформації від Страхувальника про настання страхової події, що містить в собі дані про наявність і розмір збитків (пошкоджень) застрахованого об'єкту. Акт засвідчується сторонами договору страхування або їх уповноваженими представниками.

Кошторис (розрахунок, калькуляція) збитків - документ, який складається Страховиком або уповноваженою ним особою, та містить у собі розрахунок величини збитків в результаті настання страхового випадку.

Компетентні органи - офіційні органи, до компетенції яких належить ліквідація наслідків страхових подій, розслідування причин їх виникнення, винесення офіційних роз'яснень з питань, що мають відношення до страхового випадку, та висновки яких згідно чинного законодавства є необхідними та достатніми доказами для визначення події як страхового випадку (наприклад, органи МВС, МНС, пожежна охорона, гідрометеослужба, швидка медична допомога, відповідні органи інших держав тощо).

Страховий акт – документ, який складається Страховиком у формі, що визначена Страховиком, який кваліфікує подію як страховий (не страховий) випадок, та в якому зафіксований розмір завданих збитків і сума страхового відшкодування.

Аварійні комісари - особи, які займаються визначенням причин настання страхового випадку та розміру збитків, кваліфікаційні вимоги до яких встановлюються актами чинного законодавства України.

Повна загибель - згідно з цими Правилами, має місце, якщо витрати на відновлення застрахованого об'єкту дорівнюють або перевищують вартість застрахованого об'єкту чи суму ліміту, зазначеного в договорі страхування за згодою сторін.

Транспортними подіями, згідно з цими Правилами, вважаються катастрофи, аварії, серйозні інциденти, інциденти та порушення, що виникли при русі рухомого складу залізничного транспорту та призвели до пошкодження або конструктивної загибелі об'єктів залізничного транспорту.

Згідно з цими Правилами, використовуються наступні визначення термінів:

Катастрофа на залізничному транспорті – транспортна подія з тяжкими наслідками, що призвела до зіткнення пасажирських або вантажних поїздів з іншими поїздами або рухомим складом залізничного транспорту, сході рухомого складу в пасажирських або вантажних поїздах на перегонах і станціях, внаслідок яких пошкоджено рухомий склад залізничного транспорту до ступеня вилучення його з інвентарного парку в обсязі від трьох одиниць.

Аварія на залізничному транспорті – транспортна подія, що призвела до зіткнення пасажирських або вантажних поїздів з іншими поїздами або рухомим складом залізничного транспорту, сході рухомого складу у поїздах на перегонах і станціях, внаслідок яких пошкоджено рухомий склад залізничного транспорту до ступеня вилучення його з інвентарного парку.

Серйозний інцидент – транспортна подія, що виникла під час руху рухомого складу залізничного транспорту, яка могла призвести до аварії та/або внаслідок якої рухомий склад залізничного транспорту пошкоджено до ступеня капітального ремонту.

До серйозних інцидентів відносяться:

- зіткнення пасажирських або вантажних поїздів з іншим поїзним чи рухомим складом залізничного транспорту, сході рухомого складу у поїздах на перегонах і станціях, які не належать до аварій за своїми наслідками;

- відправлення поїзда на зайняту колію;

- відправлення поїзда за неготовим маршрутом;
- проїзд заборонного сигналу, граничного стовпчика або сигнального знаку «Межа станції»;
- вихід рухомого складу залізничного транспорту на маршрут приймання (відправлення) поїзда, на перегін;
- відправлення поїзда з перекритими кінцевими кранами;
- розвалювання вантажу під час руху з порушенням габариту навантаження;
- саморозчеплення, розрив автозчепу або гвинтової стяжки у пасажирському поїзді між вагонами;
- падіння деталей рухомого складу пасажирського поїзда на колію;
- переведення стрілки під поїздом;
- поява на польовому або локомотивному світлофорі дозволяючого показання сигналу замість заборонного або поява більш дозволяючого показання сигналу;
- відкриття світлофорів, що відповідають даному маршруту, якщо стрілки не поставлені в належне положення;
- переведення стрілки, що входить до поїзного маршруту, або відкриття світлофора неправильного маршруту при відкритому світлофорі, що огорожує встановлений поїзний маршрут.

Інцидент – транспортна подія, що виникла під час руху рухомого складу залізничного транспорту, але не закінчилася серйозним інцидентом.

До інцидентів відносяться:

- зіткнення чи сходи рухомого складу залізничного транспорту під час виконання маневрової роботи;
- переведення стрілки під маневровим складом;
- саморозчеплення, розрив автозчепу або гвинтової стяжки у вантажному поїзді між секціями локомотива та між локомотивом і першим вагоном пасажирського поїзда;
- розріз стрілки (рухомого осердя хрестовини) складу;
- поява несправності локомотива, моторвагонного рухомого складу або спеціального рухомого складу, вагонів, несправності колії, пристроїв СЦБ і зв'язку, контактної мережі, енергопостачання, які призвели до затримки поїзда на перегоні чи станції на 1 годину і більше понад графіків час (за винятком заміни гостродефіцитних рейок);
- падіння деталей рухомого складу вантажних чи господарчих поїздів на колію;
- заміна колісної пари на шляху прямування пасажирського поїзда, що призвела до затримки пасажирського поїзда понад 2 години;
- злам бокової ферми кузова вантажного вагона, колісної пари або її елементів, боковини, візка рухомого складу, надресорної чи хребтової балок пасажирських і вантажних вагонів або тріщин балок візків пасажирських вагонів;
- несправність колії або стрілочних переводів на головних коліях та маршрутах прямування пасажирських поїздів, що виявлені вагоном-колісвимірником, при яких рух поїздів забороняється;
- злам рейки і елементів стрілочних переводів;
- приймання і відправлення поїзда за неправильно приготовленим маршрутом;
- зіткнення пасажирських, вантажних поїздів або іншого рухомого складу залізничного транспорту з автотранспортними засобами або іншими самохідними машинами на залізничних переїздах з причин порушення вимог правил технічної експлуатації.

Порушення – транспортна подія, що виникла під час руху рухомого складу залізничного транспорту, але не закінчилася інцидентом.

До порушень відносяться:

- не огороження сигналами небезпечного місця для руху поїздів при виконанні робіт;
- перехід на інші засоби сигналізації і зв'язку для організації руху поїздів на 8 і більше годин і більше через несправність технічних засобів;
- наявність у колії гостродефіцитних рейок (у тому числі в накладках);

- несправність букси або інші технічні несправності вагонів, локомотивів, секцій локомотивів, секцій дизель-поїздів та електросекцій чи неправильні дії причетних працівників, що призвели до відчеплення рухомого складу від поїзда на шляху його прямування;
- наїзд на сторонні предмети, деталі верхньої будови колії, рухомого складу, візки, вишки ізолюючі знімні, гальмові башмаки тощо;
- порушення технічних умов навантаження і кріплення вантажу, які не викликали вихід вантажу за встановлений габарит навантаження, але призвели до відчеплення вагона від поїзда на будь-якій станції, крім кінцевої;
- відмови в роботі електричної централізації, ключової залежності стрілок і сигналів на станціях, автоблокування на перегонах, енергопостачання на станціях і перегонах, несправності контактної мережі, зв'язку, засобів автоматичного контролю технічного стану рухомого складу під час руху поїзді, що не усунені протягом 8 годин і більше, а пристроїв на залізничних переїздах – протягом 4 годин і більше;
- виникнення на шляху прямування несправностей локомотива, що спричинили зупинку пасажирського, вантажного чи господарчого поїзда на перегоні чи станції з вимогою допоміжного локомотива;
- несправність колії або стрілочних переводів на головних коліях, що виявлені вагоном-колієвимірником, при яких швидкість руху поїздів обмежена до 15 км/год.
- несправність колісних пар, що призвели до необхідності їх заміни;
- невірні дії причетних працівників, що призвели до затримки поїзда;
- перекриття дозволяючого показання сигналу на заборонне, що виникало проїзд заборонного сигналу на станціях;
- несвоєчасне закінчення робіт у «вікно», що призвело до затримки поїздів;
- вихід рухомого складу залізничного транспорту за граничний стовпчик на станції.

Терміни, що не обумовлені даними Правилами, визначаються Законом України «Про страхування». Якщо значення будь-якого терміну (найменування або поняття) не обумовлено цими Правилами та не може бути визначено, виходячи із законодавства, то таке найменування або поняття використовується у своєму звичайному лексичному значенні.

1.3. На підставі цих Правил ЗАТ «СК «АРСЕНАЛ-ДНЕПР» (надалі – Страховик) укладає договори добровільного страхування залізничного транспорту на випадок настання страхових ризиків, з числа зазначених в цих Правилах (надалі – Договори страхування).

1.4. Страхувальником може бути будь-яка юридична або дієздатна фізична особа, що уклала зі Страховиком Договір страхування залізничного транспорту, що належить йому на праві власності, повного господарського відання, оперативного управління або на інших підставах, що не суперечать чинному законодавству (договір оренди, лізингу, прокату, доручення, застави, тощо).

1.5. Страхувальник має право визначити в Договорі страхування Вигодонабувача, а також змінювати особу Вигодонабувача до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.

1.6. Вигодонабувачем може бути власник засобу залізничного транспорту або особа, якій власник у встановленому порядку передав право розпорядження таким транспортним засобом. Окрім цього Вигодонабувачами можуть бути:

1.6.1. У випадку страхування транспортного засобу, що є предметом застави – кредитор (заставодержатель) на період до повного виконання зобов'язання, забезпеченого заставою транспортного засобу.

1.6.2. У випадку страхування транспортного засобу, що є предметом лізингу – лізингодавець за договором фінансового чи оперативного лізингу, якщо за умовами відповідного договору лізингу на нього покладені ризики випадкового знищення або випадкового пошкодження об'єкту лізингу.

1.7. Договір страхування, що укладено при відсутності законного майнового інтересу Страхувальника (Вигодонабувача) до застрахованого транспортного засобу, є недійсним з моменту його укладання.

1.8. Призначення в Договорі страхування Вигодонабувача не звільняє Страхувальника від виконання покладених на нього обов'язків за цим Договором, окрім випадків, коли обов'язки Страхувальника виконані Вигодонабувачем.

1.9. Умови, що містяться в даних Правилах, можуть бути змінені (виключені або доповнені) за письмовою згодою сторін при укладанні Договору страхування або до настання страхового випадку, за умови, що такі зміни не суперечать чинному законодавству України.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

2.1. Предметом страхування є майнові інтереси Страхувальника (Вигодонабувача), що не суперечать закону і пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням засобами залізничного транспорту, а саме:

Рухомий склад: вагони й піввагони, криті вагони, вагони спеціального призначення (багажні, поштові, багажно-поштові, службові, ресторани), платформи, цистерни, рефрижератори, ізометричні вагони, думпкари, хопери, транспортери, інші засоби рухомого складу, які не мають можливості автономного пересування.

Тяговий склад: електровози, тепловози, паровози, електропоїзди (акумуляторні поїзди та електросекції), дизель-поїзди, газотурбовози, мотовози, автомотриси, інші засоби рухомого складу, які мають можливість автономного пересування.

2.2. Допускається страхування транспортних засобів, які знаходяться у володінні та (або) користуванні Страхувальника (Вигодонабувача) без права відчуження до моменту отримання їх у власність (у випадку придбання транспортного засобу у розстрочку або з використанням механізму споживчого кредитування, тощо).

2.3. Питання про прийняття на страхування того чи іншого транспортного засобу вирішується Страховиком в односторонньому порядку.

3. СТРАХОВИЙ РИЗИК І СТРАХОВИЙ ВИПАДОК

3.1. Страховий ризик - певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

3.2. Страховий випадок - подія, передбачена договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій третій особі, яка призначена Страхувальником і може зазнати збитків в результаті настання страхового випадку (Вигодонабувачу).

3.3. Страховим ризиком, застрахованим на умовах цих Правил, може бути пошкодження, повна загибель або втрата засобу залізничного транспорту внаслідок настання наступних подій:

3.3.1. Транспортні події техногенного характеру:

- сход з рейок або зіткнення рухомого складу;
- руйнування комунікацій;
- порушення виробничого або транспортного процесу;
- пожежа, вибух, не пов'язані з протиправними діями третіх осіб тощо.

3.3.2. Транспортні події природного характеру:

- землетрус, селеві потоки, повень, обвал, буря і ураган, лісові торф'яні пожежі, дуже сильний мороз, дуже сильна спека тощо.

3.3.3. Транспортні події, пов'язані з протиправними діями третіх осіб:

- викрадення (спроба викрадення) засобу залізничного транспорту або його частин та деталей, пошкодження або знищення рухомого складу;
- накладення на колію сторонніх предметів, блокування руху поїздів, втручання в роботу стрілок, світлофорів інших засобів обслуговування руху, тощо.

3.4. Договір страхування залізничного транспорту, за згодою сторін, може бути укладений щодо всіх або окремих з числа вищезазначених страхових ризиків.

3.5. Договір страхування залізничного транспорту може бути укладений на умовах обмеженого набору причин та обставин настання страхового випадку.

Договір страхування залізничного транспорту також може бути укладений за принципом «Всі ризики, за винятком виключень та обмежень, наведених в розділі 4 цих Правил та зазначених в договорі страхування». При цьому договір страхування може бути укладений на випадок «Пошкодження», «Загибелі або пошкодження» або на випадок «Повної загибелі» застрахованого об'єкту.

Договір страхування також може додатково містити ризик «Викрадення» застрахованого об'єкта залізничного транспорту, його частин та деталей.

Під «Викраденням», згідно до цих Правил, розуміється незаконне заволодіння засобом залізничного транспорту шляхом крадіжки, грабежу, розбою та інших протиправних дій.

3.6. За згодою сторін, договором страхування може бути додатково передбачено відшкодування збитків, пов'язаних з:

3.6.1. Витратами та заходами щодо рятування рухомого складу з метою зменшення збитків в розмірі до 1% від встановленої страхової суми щодо засобу залізничного транспорту, якщо тільки інше особливо не зазначене в договорі страхування за згодою сторін.

3.6.2. Витратами щодо розчищення території після настання страхового випадку та демонтажу пошкоджених об'єктів, які постраждали внаслідок страхової події та приведення території страхування до вигляду та стану, в якому ця територія знаходилася до того, як стався страховий випадок, в розмірі до 1% від встановленої страхової суми щодо засобу залізничного транспорту, якщо тільки інше особливо не зазначене в договорі страхування за згодою сторін.

Договором страхування може бути передбачено страхування інших непрямих збитків, пов'язаних із настанням страхового випадку. При цьому максимальний розмір відшкодування збитків, зазначених в цьому пункті, як правило, не повинен перевищувати 1% від встановленої страхової суми щодо засобу залізничного транспорту, якщо тільки інше особливо не зазначене в договорі страхування за згодою сторін.

4. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ ТА ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

4.1. В усіх випадках не підлягають відшкодуванню збитки, що виникли внаслідок:

4.1.1. Усякого роду воєнних дій чи військових заходів і їх наслідків, громадянської війни, народних хвилювань і страйків, революції, заколоту, повстання, масового безладдя, групових порушень громадянського порядку, конфіскації, арешту або знищення засобів залізничного транспорту за вимогою військової чи цивільної влади.

4.1.2. Впливу ядерної енергії в будь-якій формі.

4.2. Обмеження страхування. Якщо інше не передбачено договором страхування, не підлягають відшкодуванню збитки, що виникли внаслідок:

4.2.1. Навмисних дій або грубої необережності Страхувальника, власника складу, диспетчерського персоналу, машиністів та їх помічників та іншого персоналу, що працює та обслуговує рухомий склад.

Згідно з цими Правилами під грубою необережністю розуміються такі дії або бездіяльність Страхувальника (його представників), негативні наслідки яких він міг і повинен був передбачити, щоб уникнути або попередити їх настання.

4.2.2. Керування засобом залізничного транспорту у стані алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння.

4.2.3. Експлуатації засобу залізничного транспорту у заздалегідь відомому технічно несправному стані

4.2.4. Фізичного зносу, корозії засобів залізничного транспорту, його машин, механізмів та обладнання.

4.2.5. Терористичних актів та їхніх наслідків.

«Терористичними актами» за цими Правилами вважаються будь-які дії, пов'язані з метою застосування насильства в політичних або релігійних цілях (прямо або непрямо), які включають будь-яке застосування насильства з метою залякати громадськість або будь-яку частину громадськості.

4.3. Договором страхування можуть бути передбачені інші виключення із страхових випадків та обмеження страхування, які не суперечать законодавству України.

4.4. Страховик не відшкодовує:

4.4.1. Вартість ремонтних робіт, які не пов'язані з усуненням пошкоджень, що викликані страховим випадком.

4.4.2. Вартість технічного обслуговування та гарантійного ремонту застрахованого об'єкту.

4.4.3. Вартість витрат, пов'язаних з реконструкцією або переобладнанням транспортного засобу, ремонтом чи заміною окремих частин, деталей та обладнання внаслідок їх зносу, технічного браку та т.і.

4.4.4. Вартість фарбування усього транспортного засобу, якщо його ремонт, згідно до експертного висновку, потребує фарбування тільки окремих площин.

4.4.5. Вартість деталей, які без ремонту по своєму технічному стану придатні для подальшого використання після пошкодження засобу залізничного транспорту або є можливість їх відновлення відповідно до нормативної документації виробника засобу залізничного транспорту.

4.4.6. Вартість агрегатів та вузлів транспортного засобу (робіт по їх заміні), які не можуть бути відремонтовані через неспроможність ремонтного підприємства здійснити їх ремонт, за умови, що такий ремонт передбачений виробником транспортного засобу та підтверджується експертним висновком.

4.4.7. Втрату експлуатаційних якостей.

4.4.8. Вартість викрадених, пошкоджених чи знищених особистих речей чи вантажу (багажу), цінних паперів та документів, що знаходились у засобі залізничного транспорту.

4.4.9. Збитки, що завдані життю та здоров'ю водія та пасажирів засобу залізничного транспорту, а також збитки, пов'язані з цивільною відповідальністю Страхувальника (Вигодонабувача) перед третіми особами у зв'язку з експлуатацією зазначеного засобу залізничного транспорту.

4.4.10. Витрати на паливно-мастильні, миючі та фільтруючі матеріали, заправні технологічні рідини і гази.

4.4.11. Втрату товарної вартості транспортного засобу, якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування.

4.4.12. Непрямі збитки, викликані страховим випадком (моральна шкода, втрачений прибуток/вигода, простій, перерва у виробництві, штрафи, банківське обслуговування та інше).

4.6. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші обмеження і виключення із страхових випадків, пов'язані з технічним станом, умовами експлуатації та збереження транспортного засобу.

5. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ

5.1. Страхові тарифи при добровільній формі страхування обчислюються страховиком актуарно (математично) на підставі відповідної статистики настання страхових випадків. Базові страхові тарифи зазначені в Додатку 1 до цих Правил. Конкретний розмір страхового тарифу встановлюється у Договорі за згодою Сторін.

5.2. Розмір страхового платежу визначається на підставі страхової суми та страхового тарифу, що визначаються в Договорі страхування.

5.3. При страхуванні на строк менше одного року страховий платіж складає таку частину від суми річного страхового платежу (в % від річного страхового платежу):

Строк	15 днів	1 місяць	2 місяці	3 місяці	4 місяці	5 місяців	6 місяців	7 місяців	8 місяців	9 місяців	10 місяців	11 місяців
К	15	25	40	50	60	65	70	75	80	85	90	95

5.4. При страхуванні на строк більше одного року страховий платіж за Договором страхування встановлюється як сума страхових платежів за кожний рік. Якщо строк страхування встановлюється як рік (декілька років) і місяць (декілька місяців), то страховий платіж за місяць (декілька місяців) визначається як пропорційна частина страхового платежу за рік.

5.5. Страховий платіж за неповний місяць сплачується як за повний.

5.6. Страховий платіж сплачується одноразово або розстроченими платежами в порядку та строки, що визначаються в договорі страхування за згодою сторін та не в супереч закону.

5.7. Страхувальники згідно з укладеними договорами страхування мають право вносити платежі лише у грошовій одиниці України, а страхувальник-нерезидент - у іноземній вільно конвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених чинним законодавством України.

6. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ

6.1. Страхова сума визначається за згодою сторін Договору страхування окремо по кожному застрахованому об'єкту в межах дійсної (страхової) вартості засобу залізничного транспорту на момент укладання Договору страхування.

6.2. Дійсна (страхова) вартість транспортного засобу визначається Страховиком на підставі заяви Страхувальника та документів, що підтверджують вартість засобу залізничного транспорту (з урахуванням зносу) на момент укладання договору страхування.

6.3. Засіб залізничного транспорту може бути застрахований за взаємною згодою сторін:

а) на повну вартість, при цьому страхова сума дорівнює дійсній вартості;

б) на будь-яку страхову суму в межах його дійсної вартості із встановленням пропорційної відповідальності, що передбачає виплату страхового відшкодування в такому відсотку від розміру збитку, який складає страхова сума до дійсної вартості транспортного засобу на день укладення Договору страхування.

в) на будь-яку страхову суму в межах його дійсної вартості без встановлення пропорційної відповідальності, що передбачає виплату страхового відшкодування в розмірі суми завданого матеріального збитку, в межах встановленої страхової суми та з врахуванням встановленої за договором страхування франшизи, але без врахування пропорційної відповідальності, яку складає страхова сума до дійсної вартості транспортного засобу на день укладення Договору страхування (страхування на умовах «за першим ризиком»).

Умови страхування засобу залізничного транспорту зазначаються в договорі страхування та за згодою сторін.

6.4. Якщо при укладенні Договору страхування страхова сума була встановлена меншою, ніж визначена на той час дійсна вартість застрахованого засобу залізничного транспорту, чи його дійсна вартість зросла внаслідок девальвації національної грошової одиниці, за заявою Страхувальника в будь-який час протягом строку дії Договору страхування, але до настання страхового випадку, страхова сума може бути збільшена на період до закінчення дії Договору страхування за умови сплати додаткового страхового платежу, розрахованого за формулою:

$$СП = \frac{T \times (CC_2 - CC_1) \times N}{12}, \text{ де:}$$

СП – сума додаткового страхового платежу;

T – тариф, визначений в договорі страхування;

- CC_1 – страхова сума, встановлена в договорі страхування (первинна);
 CC_2 – страхова сума нова (збільшена);
 N – кількість місяців, що залишилися до закінчення дії договору страхування.

Для здійснення розрахунку неповний місяць враховується як повний.

Для збільшення страхової суми та визначення суми додаткового страхового платежу до Договору страхування вносяться зміни та доповнення шляхом укладення додаткової угоди після обов'язкового огляду застрахованого засобу залізничного транспорту.

6.5. Для розрахунку суми страхового відшкодування у випадках викрадення та повної загибелі транспортного засобу в договорі страхування може бути встановлений за згодою сторін та не в супереч законодавству норматив зносу засобу залізничного транспорту за період страхування (в % від дійсної вартості на момент укладання договору страхування), якщо інше не передбачено Договором страхування:

6.6. Для потреб визначення суми страхового відшкодування у випадках, передбачених в п. 6.5, сума зносу розраховується за формулою:

$$Z_n = \frac{ДВ \times N_{zn} \times K}{365}, \text{ де:}$$

- Z_n – сума зносу;
 $ДВ$ – дійсна вартість транспортного засобу, на момент укладення договору страхування;
 N_{zn} – норматив зносу, розмір якого визначається відповідно до п.6.5.;
 K – період від моменту укладення договору страхування до моменту настання страхової події (днів).

6.7. За домовленістю сторін при укладанні Договору страхування страхові суми за ризиками можуть бути встановлені окремо.

6.8. Якщо завищення страхових сум у Договорі страхування виявиться наслідком надання Страхувальником недостовірної інформації під час укладання договору страхування, Страховик має право вимагати визнання Договору страхування недійсним та відшкодування завданих у зв'язку з цим Страховику збитків (зокрема повернення сплаченого страхового відшкодування).

6.9. У Договір страхування може бути включене наступне застереження (або зроблено посилання на нього)*:

«У випадку настання страхової події, якщо з моменту укладання Договору страхування до моменту настання страхової події відбулася девальвація національної грошової одиниці України відносно вільноконвертованої валюти, зазначеної в договорі страхування за згодою сторін, більш ніж на 10 (Десять)%, з метою забезпечення Страховиком максимального захисту інтересів Страхувальника умови страхування автоматично корегуються наступним чином:

1) страхова сума:

$$CC_2 = CC_1 \times \frac{K_2}{K_1};$$

2) Розмір франшизи (у випадку встановлення франшизи в грошовому вимірі):

$$\Phi_2 = \Phi_1 \times \frac{K_2}{K_1}, \text{ де:}$$

- K_1 - офіційний курс національної грошової одиниці України до вільноконвертованої валюти, зазначеної в договорі страхування, встановлений на момент укладання Договору страхування;
 K_2 - офіційний курс національної грошової одиниці України до вільноконвертованої

валюти, зазначеної в договорі страхування, встановлений на момент настання страхової події;

- СС₁ - розмір страхової суми, встановлений Договором страхування на момент його укладання;
- СС₂ - проіндексований розмір страхової суми (на момент настання страхової події);
- Ф₁ - розмір франшизи за Договором страхування на момент його укладання;
- Ф₂ - розмір франшизи за Договором страхування на момент настання страхової події.

Офіційний курс національній грошовій одиниці України до вільноконвертованої валюти, зазначеної в договорі страхування, визначається відповідно до даних Національного банку України.

Після вказаних змін умов Договору страхування страховий платіж визначається множенням проіндексованого розміру страхової суми на страховий тариф, встановлений в договорі страхування.

Проіндексований розмір страхової суми є підставою для визначення меж страхового відшкодування по конкретній страховій події і надалі не може розглядатися як прецедент для визначення суми страхового відшкодування при настанні іншої страхової події за Договором страхування чи для визначення умов інших договорів страхування.»

*Примітка: у Договорі страхування, у текст якого включається зазначене вище застереження або є посилання на нього, франшиза, що встановлена в процентному вираженні, повинна визначатися як відсоток від проіндексованого розміру страхової суми (СС₂), якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування за згодою сторін.

6.10 Після виплати страхового відшкодування Договір страхування зберігає чинність до кінця обумовленого строку у межах суми, що є різницею між страховою сумою за цим засобом залізничного транспорту та розміром сплаченого страхового відшкодування. Якщо страхове відшкодування буде виплачено у розмірі повної страхової суми за будь-яким із страхових ризиків, зазначених в договорі страхування, то Договір страхування припиняє дію.

При цьому повернення страхової премії за іншими ризиками, зазначеними в Договорі страхування, не проводиться, якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування за згодою сторін.

7. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

7.1. Укладений за цими Правилами Договір страхування діє на території України та інших країн, що вказані у Договорі страхування (територія страхування), якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування за згодою сторін. Страховик не несе відповідальності по випадкам, що трапилися поза територією страхування.

7.2. Договір страхування може бути укладений сторонами на строк: до одного року, на рік і більше одного року.

7.3. Можливе страхування засобів залізничного транспорту на період їх перегону.

7.4. Якщо Договір страхування на новий строк укладено до закінчення чинності попереднього договору, то новий договір набуває чинності з моменту закінчення строку дії попереднього договору, якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування за згодою сторін.

8. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.

8.1. При укладанні договору страхування Страхувальник надає письмову заяву або іншим чином повідомляє Страховику про намір укласти договір. Договір страхування, як правило, укладається за результатами огляду представником Страховика засобу залізничного транспорту, що підлягає страхуванню, та опису цього засобу, складеного спільно з

представником Страховика. В момент огляду транспортний засіб не повинен мати забруднень, що перешкоджають проведенню досконалого огляду.

8.2. У разі наявності пошкоджень або некомплектності засобу залізничного транспорту у Договорі страхування чиниться відповідний запис. За відсутні або пошкоджені деталі чи вузли, виявлені при огляді транспортного засобу, Страховик відповідальності не несе.

8.3. Факт укладання договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору страхування.

8.4. Договір страхування набирає чинності з моменту внесення першого страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування.

8.5. Страхувальник має право вносити страховий платіж як готівкою, так і шляхом безготівкового розрахунку.

8.6. За бажанням Страхувальника Договір страхування може бути переукладений на інший транспортний засіб. Страховий платіж при цьому розраховується виходячи з характеристик цього транспортного засобу з урахуванням невикористаної частини платежу за попереднім Договором страхування.

8.7. У випадку втрати Страхувальником Договору страхування в період його дії на підставі письмової заяви йому видається дублікат. Після видачі дублікату втрачений екземпляр Договору страхування вважається недійсним, і виплати по ньому не проводяться.

8.8. При внесенні змін до умов Договору страхування укладається додаткова угода до договору страхування, яка містить нові умови страхування та є невід'ємною частиною Договору страхування.

8.9. До моменту укладення Договору страхування Страховик залишає за собою право відмовитися від прийняття ризику на страхування без пояснення причин.

9. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

9.1. Страховик зобов'язаний:

9.1.1. Ознайомити Страхувальника з умовами страхування та цими Правилами;

9.1.2. Протягом двох робочих днів, як тільки йому стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасної виплати страхового відшкодування;

9.1.3. При настанні страхового випадку здійснити страхову виплату або виплату страхового відшкодування у передбачений договором строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхової виплати (страхового відшкодування) шляхом сплати страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами договору страхування або законом;

9.1.4. При відмові у виплаті страхового відшкодування протягом 10-ти робочих днів з дня складання Страхового акту письмово повідомити Страхувальнику причини відмови, якщо інший строк повідомлення не зазначений в Договорі страхування;

9.1.5. Відшкодувати витрати, понесені страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами договору.

9.1.6. За заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення дійсної вартості застрахованого об'єкту, переукласти з ним Договір страхування, або укласти додаткову угоду до договору страхування;

9.1.7. Тримати в таємниці відомості про Страхувальника та його майновий стан, за винятком випадків, передбачених законодавством України.

9.2. Страхувальник зобов'язаний:

9.2.1. Своєчасно і в повному розмірі вносити страхові платежі;

9.2.2. Виконувати всі умови Договору страхування та цих Правил;

9.2.3. При укладанні Договору страхування надати Страховикові інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки ступеню страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-які зміни страхового ризику чи обставин, що істотно впливають на умови Договору, в тому числі при зміні інформації, зазначеної в Заяві на страхування, якщо така була укладена письмово;

9.2.4. При укладенні договору страхування повідомити страховика про інші чинні договори страхування щодо цього предмета договору;

9.2.5. Ознайомити осіб, допущених до керування застрахованим транспортним засобом у встановленому законом порядку, з умовами Договору страхування та цих Правил;

9.2.6. Повідомити Страховика про настання страхового випадку протягом 3-х робочих днів (якщо інший строк особливо не передбачений договором страхування за згодою сторін) з моменту настання випадку шляхом надання письмового Повідомлення про страховий випадок встановленої Страховиком форми. У випадку, коли виконання вказаних вимог було неможливим, Страхувальник повинен довести це документально.

9.2.7. Здійснювати всі необхідні, можливі та доречні дії щодо запобігання виникненню страхових випадків та зменшення їх наслідків;

9.2.8. Дотримуватись умов експлуатації, збереження та обслуговування засобу залізничного транспорту відповідно до умов Договору страхування, вимог виробника та Положень, Наказів та Інструкцій відповідного департаменту Укрзалізниці;

9.2.9. Вжити всіх заходів для забезпечення Страховику можливості скористатися правом вимоги до особи, відповідальної за виникненні збитків (за наявності такої);

9.2.10. Передати у власність Страховика транспортний засіб, складові частини, деталі та обладнання транспортного засобу, відносно яких страхове відшкодування виплачено в повному обсязі відповідно їхній вартості;

9.2.11. Повернути Страховику виплачене страхове відшкодування (або відповідну його частину), якщо виявиться така обставина, що повністю або частково позбавляє Страхувальника права на страхове відшкодування згідно умов цих Правил;

9.2.12. Пред'явити відновлений після страхового випадку засіб залізничного транспорту з метою підтвердження факту усунення наслідків страхового випадку.

9.3. Страховик має право:

9.3.1. Перевіряти достовірність повідомленої Страхувальником інформацію та наданих документів, а також виконання Страхувальником умов Договору страхування та цих Правил. Обумовити в Договорі страхування особливі умови (вимоги) щодо зменшення ступеня ризику при зберіганні та експлуатації засобу залізничного транспорту;

9.3.2. Протягом 2-х робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, провести огляд пошкодженого застрахованого об'єкту та скласти Акт огляду засобу залізничного транспорту. При наявності інших учасників події (в тому числі – ДТП на залізничному переїзді тощо) чи іншої особи, винної у скоєнні збитків, повідомити їм про дату, місце та час проведення огляду. У випадку неявки вказаних осіб огляд проводиться без їх участі з відповідною відміткою про цей факт у Акті огляду;

9.3.3. Робити запити про відомості, пов'язані зі страховим випадком та належним виконанням Страхувальником умов Договору страхування та цих Правил, до правоохоронних органів, банків, медичних закладів, та інших підприємств, установ та організацій, що володіють інформацією про обставини страхового випадку, а також самостійно з'ясувати причини та обставини страхового випадку;

9.3.4. Відмовити у виплаті страхового відшкодування у відповідності до розділу 4 та розділу 14 цих Правил;

9.3.5. За домовленістю зі Страхувальником у будь-який момент дії Договору страхування проводити огляд застрахованого об'єкту;

9.3.6. При зміні обставин, що істотно впливають на ступінь страхового ризику, вимагати від Страхувальника внесення додаткового страхового платежу, а у випадку відмови Страхувальника – вимагати дострокового припинення дії Договору страхування. Договором

страхування за згодою сторін може бути передбачений також інший порядок дій сторін при зміні ступеня застрахованих ризиків;

9.3.7. Достроково припинити дію Договору страхування на підставі розділу 15 цих Правил;

9.3.8. У випадку виникнення розбіжностей та суперечок між Страховиком та Страхувальником з приводу кваліфікації події (“страховий випадок” або “не страховий випадок”) відстрочити виплату страхового відшкодування для перевірки достовірності наданих Страхувальником даних про настання події та правомірності укладення Договору страхування, до моменту отримання відповідей на запити;

9.3.9. У разі настання страхової події рекомендувати Страхувальнику підприємство для здійснення ремонту або усунення пошкоджень, завданих засобу залізничного транспорту, та складати Кошторис збитків на підставі даних цього підприємства або узгоджувати зі Страхувальником вибір такого підприємства, запропонованого Страхувальником;

9.3.10. Після виплати страхового відшкодування пред’являти право вимоги відшкодування збитків до осіб, що відповідальні за настання страхового випадку (право регресу);

9.3.11. Одержати у власність засіб залізничного транспорту, складові частини, деталі та обладнання, відносно яких страхове відшкодування виплачено в повному обсязі відповідно їхній вартості;

9.3.12. Вимагати пред’явлення відновленого після страхового випадку засобу залізничного транспорту Страхувальника з метою підтвердження факту усунення наслідків страхового випадку. В разі відмови Страхувальника виконати дану вимогу Страховик має право відмовити у сплаті страхового відшкодування, якщо Страхувальником в якості страхового випадку буде заявлено пошкодження тих самих чи аналогічних вузлів та деталей засобу залізничного транспорту;

9.3.13. Вимагати від Страхувальника повернення виплаченого страхового відшкодування, якщо Страховик отримав докази того, що виникнення страхового випадку сталося за обставин, обумовлених у розділі 4 та розділі 14 Правил;

9.3.14. Відмовити Страхувальнику щодо прийняття ризику на страхування без пояснення причин.

9.4. Страхувальник має право:

9.4.1. Ознайомитись з умовами та Правилами страхування;

9.4.2. При настанні страхового випадку одержати від Страховика страхове відшкодування, згідно з умовами Договору страхування;

9.4.3. Призначити Вигодонабувача по Договору страхування, та, якщо інше не передбачено Договором страхування, за своїм власним розсудом змінювати особу Вигодонабувача в період дії Договору страхування до моменту настання страхової події, письмово повідомивши про це Страховика;

9.4.4. Достроково припинити дію Договору страхування згідно до умов, зазначених в розділі 15 цих Правил;

9.4.5. У разі відмови Страховика сплатити страхове відшкодування, вимагати від Страховика письмового обґрунтування підстав відмови;

9.4.6. У разі якщо Страхувальник не згодний з встановленим Страховиком розміром збитків, завданих страховою подією, за свій рахунок залучити експерта для проведення незалежної експертизи;

9.4.7. У разі втрати Договору страхування звернутися до Страховика з письмовою заявою про видачу дублікату;

9.4.8. Вносити на розгляд Страховика пропозиції щодо удосконалення та розвитку умов страхування.

9.5. У Договорі страхування можуть бути передбачені інші права та обов’язки сторін, які не суперечать закону.

10. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА В РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

10.1. В разі настання передбаченої цими Правилами (розділ 3 Правил) і Договором страхування події, Страхувальник зобов'язаний:

10.1.1. Вживати заходів щодо рятування транспортного засобу та зменшення завданих збитків;

10.1.2. негайно (з місця події, протягом одної години або протягом іншого періоду, зазначеного в договорі страхування) повідомити про настання події керівництву ділянки залізниці, на якій сталася подія, Страховика або його представника, а також викликати відповідні Компетентні органи для фіксації факту настання події та діяти відповідно до Положень, Наказів та Інструкцій Міністерства транспорту та Укрзалізниці щодо порядку дій при настанні транспортних подій;

10.1.3. Протягом 3-х робочих днів (якщо інший строк особливо не передбачений договором страхування за згодою сторін) з моменту настання події письмово сповістити про це Страховика шляхом надання Повідомлення про страховий випадок встановленої Страховиком форми. У випадку, коли виконання вказаних вимог було неможливим, Страхувальник повинен довести це документально;

10.1.4. Приймати заходи щодо збереження слідів події;

10.1.5. Діяти у відповідності до Закону України «Про дорожній рух», Положень та Інструкцій, що регламентують дії працівників залізничного транспорту при настанні таких подій;

10.1.6. Без письмової згоди Страховика не давати обіцянок та не приймати пропозицій щодо відшкодування завданих збитків;

10.1.7. Надати представнику Страховика можливість провести огляд пошкодженого засобу залізничного транспорту та скласти Акт огляду засобу залізничного транспорту, крім випадків його викрадення;

10.1.8. Без письмового дозволу Страховика, який надається після складання Акту огляду засобу залізничного транспорту, не проводити ніяких робіт щодо відновлення та зміни стану транспортного засобу, крім заходів, необхідних для транспортування, рятування (у тому числі людей і тварин) чи запобігання надзвичайних ситуацій або після закінчення обумовленого сторонами періоду, протягом якого Страхувальник не має права здійснювати будь-які дії з застрахованим засобом залізничного транспорту;

10.1.9. Надати Страховику можливість провести розслідування обставин страхової події, надати йому докладну та достовірну інформацію (в т.ч. таку, яка являє собою комерційну таємницю), що стосується цього питання;

10.2. Обов'язки Страхувальника, вказані у п.9.2, 10.1. цих Правил, за виключенням п.9.2.1, в однаковій мірі розповсюджуються на осіб, що допущені до керування застрахованим транспортним засобом на законних підставах. Порушення вказаними особами цих вимог тягне за собою ті ж наслідки, що і невиконання їх Страхувальником.

10.3. Договором страхування за згодою сторін та не в супереч чинному законодавству можуть бути передбачені також інші обов'язки Страхувальника при настанні страхового випадку.

11. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

11.1. Для підтвердження настання страхового випадку та визначення розміру завданих збитків Страховику мають бути надані наступні документи:

11.1.1. Заява на виплату страхового відшкодування встановленої Страховиком форми;

11.1.2. Договір страхування (страховий поліс);

11.1.3. Всі або деякі з наступних відомчих документів (їх копії) (на вимогу Страховика в залежності від транспортної події), що складаються згідно до Положень та Інструкцій, що діють на залізничному транспорті:

1. Адресна телеграма про транспортну подію.
2. Акт службового розслідування ф. РБУ-1 (РБУ-3).
3. Технічний висновок щодо причини транспортної події.
4. Заходи причетних структурних підрозділів щодо подолання наслідків транспортної події.
5. Заходи залізниці, на якій і з вини якої трапилась подія щодо подолання наслідків транспортної події.
6. Схема зруйнованої колії і розміщення рухомого складу, а також перелік і розміщення предметів (деталей), вилучених з місця події у зв'язку з відбудовними роботами, фотознімки загального вигляду місця транспортної події, пошкодженої колії і рухомого складу, окремих їх вузлів та деталей, або фотознімки сторонніх предметів, неправильно завантажених (вивантажених) вагонів, ескізи зламаних деталей (якщо вони є) із зазначенням вад, дефектів, тріщин та інше, що мають значення при розслідуванні події.
7. Акти огляду і обміру колії та стрілочних переводів, вагонів, споруд і пристроїв, тягового рухомого складу й інших технічних засобів із зазначенням відхилень від норм їх утримання і пошкодження в результаті транспортної події.
8. Акт контрольної перевірки роботи автогальм вагонів, що залишилися.
9. Акти стану і роботи технічних засобів безпеки руху (ДИСК, ПОНАБ, АЛСН, СЦБ, радіозв'язок та інші), що мають відношення до транспортної події.
10. Натурний лист поїзда, що є учасником транспортної події.
11. Ксерокопія швидкостемірної стрічки поїзда, що зазнав транспортної події, і результати її розшифрування (із зазначенням місця, де зберігається оригінал стрічки).
12. Довідка ВУ-45 про забезпечення поїзда, який зазнав транспортної події, автогальмами.
13. Підсумки проведених експериментів, розрахунки, висновки і дослідження експертних комісій, інститутів (якщо проводилися), що стосується транспортної події.
14. Виколювання з графіка виконаного руху ділянки, на якій допущена транспортна подія, яка засвідчена начальником відділу перевезень, дані про затримки поїздів.
15. Витяг з журналів ВУ-100, ДУ-2, (ДУ-3), ДУ-46, ТУ-152, з журналів диспетчерських розпоряджень, технічно-розпорядчих актів станцій, журналів огляду колії і стрілочних переводів, інших технічних засобів та з книги ревізорських вказівок у частині, що стосується причин транспортної події, що трапилась.
16. План і профіль колії місця транспортної події, довідки про результати останньої перевірки колії колієвимірними і дефектоскопними засобами, а також копії записів з журналів ПУ-28 і ПУ-29 про результати натурних перевірок колії та інше.
17. Метеорологічна довідка про погодний стан на ділянці транспортної події.
18. Акти про пошкодження рухомого складу.
19. Якщо тяговий рухомий склад чи вагони отримали під час ліквідації наслідків додаткові пошкодження, які викликали необхідність виключення їх з інвентарю, до справи про подію додаються відповідні акти і накази начальника залізниці про дозвіл такого пошкодження для прискорення відкриття руху.
Для вагонів у цьому випадку оформляється додаток до акта ф. ВУ-25 з доданням фотознімків безпосередньо після сходу або зіткнення та окремо з фіксацією додатково пошкоджених місць і вузлів під час проведення відбудовних робіт, а для тягового рухомого складу — акт довільної форми із зазначенням додаткових пошкоджень і доданням аналогічних фотознімків. Указані акти мають бути підписані відповідно начальником вагонного або локомотивного депо, Головним ревізором з безпеки руху поїздів та автотранспорту залізниці і начальником відбудовного поїзда.
20. Довідка про пошкодження вантажів.
21. Довідка про збитки від втрати вантажу і пошкодження технічних засобів рухомого складу, колії, засобів Сигналізації, Централізації та Балансировки (СЦБ), контактної мережі, а також про витрати на ліквідацію наслідків.

22. Довідка про витрати на відновлення колії, СЦБ, контактної мережі.

23. Довідка про загальні матеріальні збитки.

24. Документи, які характеризують осіб, причетних до транспортної події: пояснення, характеристики, дані про режим праці й відпочинку, про результати останніх іспитів щодо знання Правил Технічної Експлуатації (ПТЕ) і посадкових інструкцій, а також висновки про медичний огляд безпосередніх винуватців, необхідність в яких визначається у кожному конкретному випадку .

11.1.3. У разі настання страхової події за ризиком “Викрадення”:

– Довідка компетентних органів про викрадення транспортного засобу;

– Постанова про порушення (або відмову в порушенні) кримінальної справи.

11.1.4. Документи, що засвідчують особу одержувача страхового відшкодування або підтверджують правонаслідування особи, що звернулася за виплатою страхового відшкодування.

11.1.5. Копії правовстановлюючих документів на засіб залізничного транспорту.

11.2. Розмір завданих збитків визначається Страховиком за участю Страхувальника на підставі:

- документа, де визначено перелік знищених, пошкоджених або викрадених складових частин чи в цілому предмету страхування (дефектної відомості, складеної експертом-автотоварознавцем, Акту огляду засобу залізничного транспорту);
- документа, складеного компетентними органами, про обставини, час, місце страхового випадку із зазначенням знищеного, пошкодженого або викраденого предмету страхування чи його частин;
- документа, що містить розрахунок розміру витрат на проведення ремонтних робіт щодо завданих пошкоджень.

11.3. Окрім перелічених у п.11.1. документів, Страховик має право запросити від Страхувальника (відповідних Компетентних органів) інші документи відносно причин та обставин страхової події, а також розміру завданих збитків, якщо відсутність цих документів у Страховика робить для нього неможливим (або вкрай важким) визначення обставин страхової події чи розміру збитків.

Обов'язок довести необхідність запрошення цих документів при вирішенні суперечки у суді несе Страховик.

11.4. Договором страхування за згодою сторін та не в супереч чинному законодавству можуть бути передбачені також інші документи, що мають бути надані Страховику при настанні страхового випадку для здійснення страхової виплати.

11.5. У випадку, якщо наданих документів недостатньо для підтвердження факту настання страхового випадку, визначення причин і обставин його настання, а також визначення розміру завданих збитків, то Страховик письмово повідомляє Страхувальника (Заявника) про необхідність додаткового розслідування обставин страхового випадку або одержання інших документів та/або інформації, необхідних для виплати. При цьому Страховик направляє запити в компетентні органи про надання відповідних документів і інформації. Строк складання Страхового акта та здійснення страхової виплати при цьому продовжується до моменту одержання такої інформації та документів.

12. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

12.1. Страхове відшкодування виплачується Страховиком згідно з Договором страхування на підставі письмової заяви Страхувальника (його правонаступника, Вигодонабувача) і Страхового акта, який складається Страховиком.

12.2. Страхове відшкодування сплачується Страховиком тільки після того, як повністю будуть встановлені причини та розмір збитку. Страховику мають бути надані усі необхідні документи, що підтверджують факт, причини та обставини настання страхового

випадку та розмір збитку, перелік яких наведено в розділі 11 цих Правил. Ненадання таких документів дає Страховику право відмовити у виплаті відшкодування як в цілому, так і в частині збитку, що не підтверджений такими документами. Вищезазначені документи надаються Страховику Страхувальником та компетентними органами, щодо компетенції яких підпадає фіксація та розгляд відповідного випадку, а також органів, що підтверджують розмір завданих збитків.

12.3. Страховик повинен скласти Страховий акт протягом десяти робочих днів, починаючи з моменту отримання письмової Заяви на виплату страхового відшкодування та інших документів згідно з розділом 11 цих Правил. Вказаний строк може збільшуватися відповідно до п.11.5 даних Правил. Договором страхування може бути передбачений також інший строк складання Страховиком страхового акту, що не суперечить чинному законодавству.

12.4. Виплата за ризиком “Викрадення” здійснюється лише за умови порушення кримінальної справи згідно чинного законодавства не раніше, ніж через два місяці після отримання необхідних документів згідно розділу 11, якщо тільки інше особливо не зазначено в Договорі страхування.

12.5. У разі настання страхової події за ризиком “Викрадення” страхове відшкодування виплачується в розмірі страхової суми за вирахуванням зносу транспортного засобу за період страхування (п.6.5 Правил) та встановленої в Договорі страхування франшизи, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування за згодою сторін.

12.6. Обов'язковою умовою для виплати страхового відшкодування за ризиком “Викрадення” є укладення між Страховиком і Страхувальником угоди, відповідно до якої Страхувальник зобов'язується, у разі, якщо викрадений засіб залізничного транспорту буде пізніше знайдено, передати права власності на нього Страховику (оформити абандон). Витрати на переоформлення транспортного засобу в компетентних органах сторони несуть порівну, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування за згодою сторін.

12.7. За письмовою заявою Страхувальника та за згодою Страховика, після того, як викрадений транспортний засіб буде знайдено, транспортний засіб повертається Страхувальнику за умови повернення Страховику виплаченого страхового відшкодування. У цьому випадку Страхувальнику на підставі його заяви відшкодовуються збитки, пов'язані з відшкодуванням пошкоджень, завданих транспортному засобу при викраденні.

12.8. При повній загибелі транспортного засобу страхове відшкодування виплачується в розмірі страхової суми за вирахуванням зносу транспортного засобу за період страхування (п.6.5 Правил) та встановленої в Договорі страхування франшизи, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування. При цьому Страхувальник передає права власності на пошкоджений засіб залізничного транспорту Страховику. Витрати на переоформлення транспортного засобу в компетентних органах несе Страхувальник, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування.

12.9. Якщо, не зважаючи на повну загибель засобу залізничного транспорту, Страхувальник бажає залишити транспортний засіб у своєму розпорядженні, йому сплачується страхове відшкодування у розмірі страхової суми за вирахуванням зносу транспортного засобу за період страхування (п.6.5 Правил), вартості залишків цього транспортного засобу та встановленої в Договорі страхування франшизи.

12.10. Після виплати страхового відшкодування за ризиком “Викрадення” та при повній загибелі транспортного засобу дія Договору страхування припиняється та жодних фінансових взаєморозрахунків щодо повернення частини сплачених страхових внесків щодо періоду дії договору, що залишився до закінчення, між сторонами не здійснюється, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування.

12.11. При пошкодженні транспортного засобу внаслідок страхового випадку розмір збитків визначається на підставі висновків експертів або безпосередньо Страховиком чи уповноваженою ним особою (аварійним комісаром) шляхом складання кошторису вартості його відновлення (Кошторису збитків), в який включається вартість запасних частин, деталей, обладнання та матеріалів, що підлягають заміні з урахуванням експлуатаційного зносу

(умовами Договору страхування, за згодою сторін, може бути передбачено відшкодування збитків за принципом “Нове за старе”, коли до Кошторису збитків включається вартість запасних частин, деталей, обладнання та матеріалів без урахування експлуатаційного зносу), а також ремонтних робіт, якщо інше не передбачено Договором страхування. Кошторис збитків складається згідно з технологією ремонту, передбаченою заводом-виробником згідно з відповідним каталогом цін і трудомісткості. Вартість частин та деталей береться в розрахунок Кошторису збитків за умови, що вони шляхом ремонту не можуть бути приведені в стан, придатний для подальшого використання, або витрати на такий ремонт перевищують витрати по їх заміні на нові. При настанні страхових випадків за межами України та необхідності здійснення ремонту на місці страхового випадку трудовитрати на відновлення відшкодовуються, виходячи з розцінок, що діють в Україні, якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування.

12.12. Розмір страхового відшкодування при пошкодженні застрахованого об’єкту дорівнює розміру збитків, визначених згідно п.12.11, за вирахуванням встановленої Договором страхування франшизи по відповідному ризику, але не більше страхової суми. Страхове відшкодування не може перевищувати витрат по відновленню застрахованого об’єкту.

12.13. У випадку виникнення суперечок між сторонами про причини та розмір збитку кожна із сторін має право вимагати проведення незалежної експертизи. Експертиза здійснюється за рахунок сторони, яка вимагала її проведення. Страховик приймає на себе частину витрат по експертизі, що відповідає співвідношенню суми, у виплаті якої було раніше відмовлено, і суми відшкодування, сплаченої після проведення експертизи.

12.14. Страховик має право відстрочити складання Страхового акту у випадку:

- якщо у нього є сумніви в правомірності вимог на одержання Страхувальником (Вигодонабувачем) страхового відшкодування - до того часу, поки не будуть представлені необхідні докази, але не більше, ніж на три місяці з дня отримання від Страхувальника Повідомлення про страховий випадок;
- якщо відповідними органами внутрішніх справ відносно Страхувальника порушено кримінальну справу щодо настання страхової події і ведеться розслідування обставин, які призвели до збитку - до закінчення розслідування;
- якщо обсяг і характер пошкоджень застрахованого об’єкту не відповідають причинам і обставинам страхового випадку або існують суперечки між Страховиком та Страхувальником відносно суми збитків (страхового відшкодування) - до з’ясування фактичних збитків, але не більше, ніж на три місяці з дня отримання від Страхувальника Повідомлення про страховий випадок;

12.15. У разі коли страхова сума за Договором страхування на момент його укладання становить певну частку дійсної вартості засобу залізничного транспорту на момент укладання Договору страхування, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховому випадку збитків (пропорційна відповідальність, згідно до умов, зазначених в п.6.3.6 цих Правил), якщо тільки інше особливо не зазначене в договорі страхування за згодою сторін (згідно до умов, зазначених в п.6.3.в цих Правил).

12.16. Якщо в період дії Договору страхування страхові випадки виникали неодноразово, то наступні виплати страхового відшкодування проводитимуться з розрахунку зменшеної страхової суми на розмір сум, що були раніше виплачені, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.17. Страховик має право в рахунок виплати страхового відшкодування за окремі деталі надати Страхувальнику відповідні деталі, виключивши їх вартість із Кошторису збитків.

12.18. За згодою сторін Договору страхування страхове відшкодування може бути виплачене Страхувальнику (Вигодонабувачу) або перераховане на рахунок, вказаний Страхувальником (Вигодонабувачем) в Заяві на виплату страхового відшкодування, згідно з належним чином оформленими документами, наданими відповідними підприємствами, про витрати на компенсацію скоєних збитків (наряд-замова, рахунок, акт виконаних робіт, тощо). Вказані документи повинні містити повний перелік робіт, їх вартість, а також вартість

запчастин та матеріалів, використаних під час ремонту. При цьому, вибір підприємства, що буде здійснювати такий ремонт, Страхувальник зобов'язаний письмово погоджувати зі Страховиком.

12.19. Якщо Страхувальник (або Вигодонабувач) не є власником застрахованого об'єкту, то для отримання страхового відшкодування він повинен пред'явити Страховику належним чином оформлене доручення на виконання таких дій.

12.20. У разі коли страхове відшкодування за пошкоджені агрегати, деталі або весь транспортний засіб сплачено у розмірі їх повної вартості, Страховик має право на одержання від Страхувальника цих агрегатів, деталей або транспортного засобу.

12.21. Якщо на момент виплати страхового відшкодування Страхувальник має заборгованість по сплаті страхового платежу, то Страховик здійснює зарахування частини суми страхового відшкодування і несплаченої частини страхового платежу, якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування та за згодою сторін.

12.22. До Страховика, що виплатив страхове відшкодування, переходить в межах виплаченої суми право вимоги, яке Страхувальник (або інша особа, що одержала страхове відшкодування) мають до особи, відповідальної за завдані збитки.

12.23. Якщо Страхувальник одержав відшкодування збитків від особи, винної в заподіянні цих збитків, він зобов'язаний в 10-денний строк (якщо інший строк особливо не зазначено в Договорі страхування) повернути Страховику одержане страхове відшкодування (якщо відшкодування здійснене), чи заявити про цей факт Страховику для врахування при здійсненні відшкодування. Якщо збитки відшкодовані третіми особами частково і менші необхідного страхового відшкодування згідно з умовами Договору страхування, то страхове відшкодування виплачується за вирахуванням сум, одержаних Страхувальником від осіб, відповідальних за заподіяні збитки.

12.24. У разі порушення Страхувальником строків повернення суми виплаченого страхового відшкодування на неї нараховується пеня у розмірі, передбаченому Договором страхування.

13. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

13.1. Страховик зобов'язаний при надходженні письмової заяви про виплату страхового відшкодування в строк, не більше п'ятнадцяти робочих днів з дня одержання всіх документів, що підтверджують факт настання страхового випадку та розмір страхової виплати (перелік таких документів наведено в розділі 11 даних Правил), прийняти рішення про здійснення або відмову у здійсненні страхової виплати. Договором страхування, за згодою сторін, може бути передбачений інший строк, протягом якого Страховик зобов'язаний прийняти рішення про здійснення або відмову у здійсненні страхової виплати. У випадку визнання випадку страховим, в той же строк Страховик зобов'язаний скласти Страховий акт.

13.2. Страховик може прийняти рішення про відмову у страховій виплаті відповідно до пункту 9.3.4. даних Правил.

13.3. При відмові або відстрочці у страховій виплаті Страховик повідомляє заявника (Страхувальника, Вигодонабувача тощо) в письмовій формі з обґрунтуванням причин відмови або відстрочки в строк, не більше десяти робочих днів з дня прийняття рішення про відмову або відстрочку у виплаті. Договором страхування може бути передбачений інший строк, протягом якого Страховик зобов'язаний повідомити заявника про відмову або відстрочку у виплаті.

13.4. При визнанні Страховиком події «страховим випадком», страхове відшкодування виплачується протягом 10-ти робочих днів з дня складання Страхового акту, якщо інший строк особливо не узгоджений сторонами та не вказаний в договорі страхування за згодою сторін. В окремих випадках, за згодою сторін Договору страхування виплата страхового відшкодування може бути проведена частинами (в декілька етапів) на умовах, вказаних в Страховому акті, а саме: перша частина – виходячи з відшкодування збитків, розмір

яких встановлено на момент підписання Страхового акту, наступна частина – виходячи з встановленого кінцевого розміру збитків, що оформлюється доповненням до Страхового акту.

14. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.

14.1. Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо:

14.1.1. Страхувальником (уповноваженою ним особою або Вигодонабувачем) вчинені навмисні дії, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена форма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням цивільного чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій встановлюється відповідно до чинного законодавства України;

14.1.2. Страхувальником (Вигодонабувачем) вчинено умисний злочин, що призвів до страхового випадку;

14.1.3. Страхувальник повідомив Страховика свідомо неправдиві відомості про предмет договору страхування або про факт настання страхового випадку;

14.1.4. Страхувальник (Вигодонабувач) несвоєчасно повідомив Страховика про настання страхового випадку без поважних на це причин або створював Страховикові перешкоди у визначенні обставин страхового випадку та розміру збитків;

14.1.5. Страхувальник (Вигодонабувач) отримав повне відшкодування збитку від третіх осіб;

14.1.6. В інших випадках, передбачених законодавством України.

14.2. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування або зменшення його розміру, що не суперечить чинному законодавству.

14.4. Відмова Страховика здійснити виплату страхового відшкодування може бути оскаржена Страхувальником (Вигодонабувачем) у судовому порядку.

15. УМОВИ ЗМІНИ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

15.1. Дія договору страхування припиняється та втрачає чинність за згодою сторін, а також у разі:

1) закінчення строку дії;
2) виконання страховиком зобов'язань перед страхувальником у повному обсязі;
3) несплати страхувальником страхових платежів у встановлені договором строки. При цьому договір вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою страховика протягом десяти робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами договору;

4) ліквідації страхувальника - юридичної особи або смерті страхувальника - фізичної особи чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 23 і 24 Закону України «Про страхування»;

5) ліквідації страховика у порядку, встановленому законодавством України;

6) прийняття судового рішення про визнання договору страхування недійсним;

7) в інших випадках, передбачених законодавством України.

15.2. Дію Договору страхування може бути достроково припинено за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами Договору страхування. Про намір достроково припинити дію Договору страхування будь-яка сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за 30 календарних днів до дати припинення дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

15.3. У разі дострокового припинення дії договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених

при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов договору страхування, то останній повертає страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

15.4. У разі дострокового припинення договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування.

15.5. У разі дострокового припинення Договору страхування не допускається повернення коштів готівкою, якщо страхові платежі були сплачені в безготівковій формі.

15.6. Договір страхування вважається недійсним з моменту його укладання у випадках, передбачених Цивільним кодексом України.

15.6.1. Відповідно до Закону України «Про страхування» договір страхування визнається недійсним і не підлягає виконанню також у разі:

- 1) якщо його укладено після страхового випадку;
- 2) якщо предметом договору страхування є майно, яке підлягає конфіскації на підставі судового вироку або рішення, що набуло законної сили.

15.6.2. Договір страхування визнається недійсним у судовому порядку.

15.7. Всі зміни та доповнення до Договору страхування приймаються за згодою сторін у письмовій формі.

16. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СУПЕРЕЧОК.

16.1. Суперечки, пов'язані із страхуванням за умовами цих Правил, вирішуються в порядку, передбаченому чинним законодавством України.

16.2. Позов по вимогах, які витікають із Договору страхування, може бути пред'явлений в строк, передбачений чинним законодавством України.

17. ОСОБЛИВІ УМОВИ

17.1. Питання, що лишилися поза межами цих Правил, регулюються чинним законодавством України.

БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ

1. Базовий страховий тариф встановлюється за рівнем ризику (% від страхової суми):
(при страхуванні на строк 1 рік)

№ п/п	Страхові ризики	Страховий тариф, %
1	Транспортні події техногенного характеру (п.3.3.1. Правил)	0,5
2	Транспортні події природного характеру (п.3.3.2. Правил)	0,3
3	Транспортні події, пов'язані з протиправними діями третіх осіб (п.3.3.3. Правил)	0,6
4	Викрадення (п.3.5. Правил)	0,2
5	«Всі ризики, за винятком виключень та обмежень, наведених в розділі 4 цих Правил та зазначених в договорі страхування» (п.3.5. Правил)	1,6

2. Страховик при визначенні розміру страхової премії вправі застосовувати підвищуючи чи понижуючи коефіцієнти до базових страхових тарифів у залежності від різноманітних факторів, що впливають на рівень ризику.

Допускається використання корегуючи коефіцієнтів, що знаходяться в діапазоні 0,01 – 8,0.

Конкретний розмір страхового тарифу визначається в Договорі страхування за згодою сторін.

3. В залежності від величини франшизи застосовуються корегуючі коефіцієнти згідно таблиці 2:

Таблиця 2

Корегування тарифу в залежності від франшизи

Франшиза (% від страхової суми)	Коефіцієнт
0-0,1	1,2
0,1-0,3	1,1
0,3-0,5	1,0
0,5-1,0	0,90
1,0-3,0	0,75
3,0 та більше	0,7

Норматив витрат на ведення справи встановлюється в розмірі до 40% від суми страхових внесків та зазначається в договорі страхування, але в будь-якому разі не більше, ніж 40% від суми страхових внесків.

Актуарій

С.В. Шелест

Прочінувано, пронумеровано
та скріплено печаткою
23 (двадцять три) сторінки

Голова Правління

Державна комісія з питань регулювання фінансової діяльності	
ЗАРЕЄСТРОВАНО	
Україна, м. Дніпропетровськ, Заводська площа, 10 СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УКРАЇНА»	
Підпис	В. П.
30.10.2008	0581601
Дата	Регістраційний номер

М. А. Туз